

Dieze college

Programma van Toetsing en afsluiting

VMBO Theoretische leerweg

Cohort 2021-2023

Leerjaar 3 2021-2022

Leerjaar 4 2022-2023

Beste examenkandidaat en ouders/verzorgers,

Voor je ligt het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA). Het PTA kan als geheel worden gezien als een voorbereiding op het eindexamen.

In dit document, dat geldt voor leerjaar 3 en 4, staan alle regels vermeld die een zo goed mogelijk verloop van het examen kunnen bewerkstelligen. Het reglement komt tijdens de algemene ouderavond in september aan bod en zal tevens met de leerlingen doorgenomen worden. Het PTA wordt uiterlijk 1 oktober op de website van Dieze College, www.salthoonderwijs.nl/scholen/Dieze-college, geplaatst. Op aanvraag zijn schriftelijke exemplaren van PTA ter inzage beschikbaar.

In het PTA wordt per vak weergegeven wat de examenkandidaat dient te doen om een vakgebied met succes af te ronden. Voor aanvang van het centraal schriftelijk examen (CSE) dient het PTA sluitend te zijn. Dit houdt in dat alle toetsen, opdrachten en niet-beoordelingsvakken zijn afgerond.

Evt. wijzigingen in het Programma van Toetsing en Afsluiting, het Examenreglement of andere geplande data, zullen schriftelijk en in SomToday aan u worden medegedeeld. In gevallen waarin het PTA niet voorziet, beslist de schoolleider.

Veel succes met de voorbereidingen op je examen!

Inhoudsopgave

Algemene informatie	Pagina 4
Richtlijnen afname en beoordeling toetsen	Pagina 6
Vakinformatie:	
Duits	Pagina 8
Biologie	Pagina 9
Wiskunde	Pagina 10
Engels	Pagina 11
Nask	Pagina 12
Geschiedenis	Pagina 13
Nederlands	Pagina 14
Aardrijkskunde	Pagina 15
Economie	Pagina 16
Maatschappijler	Pagina 18
Niet-beoordelingsvakken	
LOB	Pagina 20
STUVA	Pagina 21
SOVA	Pagina 22

Algemene informatie

Toetsweken klas 3 en 4

Ter voorbereiding op het examens krijgen de leerlingen in klas 3 en 4 toetsweken. In klas 3 en 4 zijn er twee toetsweken gepland. De planning is terug te vinden in het jaarrooster. Tijdens de toetsweken vervallen de reguliere lessen.

In de voorbereiding op de toetsweken zal aandacht worden besteed aan leren leren, het maken van een planning en het omgaan met de hoeveelheid toetsen.

Zodra door DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs) de data van de mondelinge examens bekend wordt gemaakt, kunnen we ook deze ook met leerlingen en ouders communiceren.

Vakken zonder schriftelijk examen

Enkele vakgebieden kennen geen schriftelijk examen. Deze vakgebieden dienen echter wel met een voldoende of goed als beoordeling te worden afgerond. Het gaat hierbij om de volgende vakgebieden:

- **Sport en bewegen** moet in het 4^e leerjaar afgesloten zijn met voldoende of goed.
- **Studievaardigheden (STUVA), sociale vaardigheden (SOVA) en loobaanbegeleiding (LOB).** Onderdelen van deze vakken worden geobserveerd en gescoord doormiddel van de SCOL (Sociale Competentie ObservatieLijst).
- **Profielwerkstuk:** Het maken van een profielwerkstuk is een verplicht examenonderdeel. Dit is een onderdeel van LOB.
- **Sectorwerkstuk:** Het maken van een sectorwerkstuk is een verplicht examenonderdeel. Dit werkstuk wordt beoordeeld door DUO als onderdeel van het staatexamen.

Draaiboek Eindexamens 2022/2023:

In maart 2022/2023 krijgen alle leerlingen die eindexamen doen een examendraaiboek, waarin alle belangrijke zaken, afspraken en regels rondom het eindexamen vermeld staan. Dit draaiboek zal tevens met de leerlingen doorgesproken worden en op de website van Deze College geplaatst worden.

Regelgeving met betrekking tot uitsluiting of terugtrekking van leerlingen van het examen

Onze school mag een leerling terugtrekken en/of uitsluiten van het centraal examen in de volgende gevallen:

- Op nadrukkelijk eigen verzoek van de leerling (en met toestemming van ouders/verzorgers als de leerling jonger is dan 18 jaar).
- Als de leerling het programma van toetsing en afsluiting (pta) van de school nog niet volledig heeft afgerond en de schoolleiding geen reden ziet om het pta na aanvang van het eerste tijdvak, doch uiterlijk drie dagen vóór aanvang van een volgend tijdvak (2e of 3e tijdvak) af te ronden bijvoorbeeld in geval – van ziekte of andere omstandigheden buiten leerling (artikel 32, derde lid, Eindexamenbesluit VO).
- Bij een 'onregelmatigheid' zoals plagiaat, spieken, afwezigheid zonder geldige reden bij schoolexamen en/of centraal examen, niet voldoen aan een deadline voor het profielwerkstuk of sectorwerkstuk zonder geldige reden, etc. (omschreven in artikel 5 Eindexamenbesluit VO).

Hierbij gelden alle regels die horen bij artikel 5 Eindexamenbesluit VO, zoals de beroepsmogelijkheid en kennisgeving aan de inspectie. Anders gezegd: Als een leerling is toegelaten tot het laatste jaar, stelt de schoolleiding de leerling in de gelegenheid een eindexamen (of Staatsexamen) af te leggen (artikel 29, eerste lid, WVO en artikel 2, eerste lid, van het Eindexamenbesluit VO).

De drie regels die genoemd zijn onder 'Regelgeving met betrekking tot uitsluiting of terugtrekking van leerlingen van het examen' blijven echter onverkort van toepassing.

Het Dieze College biedt leerlingen de gelegenheid om Staatsexamens te doen voor de verschillende gekozen vakken. Het Dieze College maakt geen onderscheid tussen centraal examen of staatsexamens. Ouders/verzorgers kunnen bij de schoolleider in beroep gaan tegen het besluit van school indien de school overgaat tot uitsluiting of terugtrekking van het examen.

Programma Centrale Eindexamens 2022/2023

Aan het eind van leerjaar 3 krijgen de leerlingen de gelegenheid examen te doen voor maatschappijleer en het vak af te ronden. Voor de overige vakken doen zij aan het einde van leerjaar 4 examens.

Zodra het examenrooster bekend is zal deze worden gedupliceerd op de site van DUO. Leerlingen en ouder(s)/verzorger(s) worden door school op de hoogte gebracht zodra de data bekend zijn.

www.duo.nl

Zak-/slaagregeling eindexamen VMBO

De meest recente zak- en slaagregeling is terug te vinden op de site van DUO.

Herexamens

Een herexamen is alleen mogelijk wanneer de leerling in schooljaar 2021-2022 een volledig diploma kan behalen. Een herexamen is niet mogelijk wanneer er deelcertificaten worden behaald. Er mag 1 Centraal examen en 1 College examen herkanst worden. De herkansingsvoorwaarden zijn terug te lezen op <https://duo.nl/particulier/staatsexamen-vo/uitslag.jsp>.

Herkansingen vinden plaats in het derde tijdvak op een landelijk afgesproken locatie door het College voor Toetsen en Examens. De herkansingen worden dus niet afgenomen op het Dieze College.

De dag en het tijdstip waarop de toetsen van het centraal examen in het derde tijdvak worden afgenomen, worden na aanmelding meegedeeld door het College voor Toetsen en Examens. De herkansing kan gepland worden in de zomervakantie.

Diploma-uitreiking:

De diploma-uitreiking staat gepland in de laatste schoolweek. Gedurende het schooljaar wordt de definitieve datum bekend.

Richtlijnen afname en beoordeling toetsen

Algemene bepalingen

- Onder toetsen worden: proefwerken, SO's (schriftelijke overhoringen) en praktische opdrachten, verslagen, presentaties etc. verstaan.
- Docenten zijn verantwoordelijk voor het inplannen van toetsen in hun jaarprogramma.
- Een toets wordt ten minste vijf schooldagen van tevoren opgegeven, tenzij in overleg met de klas anders is beslist.
- Een leerling krijgt maximaal vijf toetsen per week, waarvan maximaal twee toetsen op één dag. Muv de toetsweken, hierbij geldt een maximaal van tien toetsen per week, met een maximaal van twee per dag.
- Per periode worden door de leerlingen cijfers behaald voor schriftelijke overhoringen, proefwerken, presentaties, verslagen etc. Een rapportcijfer is per periode tenminste gebaseerd op drie cijfers waaronder tenminste één proefwerk.
- Per periode geldt een maximaal aantal van 5 toetsen, per vak.
- Cijfers hebben een weging. De (vak)docent is verantwoordelijk voor onderscheid in weging van cijfers. Zo heeft een 'kleine' schriftelijke overhoring een lagere weging dan 'groot' proefwerk.
voor de weging kan gekozen worden uit:
Module/hoofdstuktoets → 2x (pw)
Schriftelijke overhoring → 1x (so)
Verslag → 1x (v)
Praktische opdracht → 2x (po)
Vaardigheidstoets → 1x (vt)
De weging van een cijfer staat altijd in verhouding tot de inspanning van het gemaakte werk.
- Cijfers kunnen niet lager zijn dan een 1 en niet hoger dan een 10.

Beoordelingsvakken:

Nederlands (Ne)	Beroepsgericht Programma (BP)
Engels (En)	Praktijk sector oriëntatie (PSO)
Wiskunde (rekenen) (wis)	Stage (ST)
Natuur-Scheikunde (nask)	Kunstvakken (CKV)
Biologie (bi)	Kunst en Cultuur (C&V)
Verzorging (ver)	Sport en Beweging (LO)
Aardrijkskunde (ak)	Algemene techniek (at)
Geschiedenis (gs)	Maatschappijleer 1 (ms)
Economie (ec)	Duits (Du)

- Het gemiddelde cijfer wordt op één decimaal afgerond.
- Een vijf telt als één verliespunt (4,50 t/m 5,49)
Een vier of lager telt als twee verliespunten (4,49 of lager)
- Leerlingen ontvangen driemaal (3e jaars)/tweemaal (4e jaars) per schooljaar een rapport. De rapportplanning en bespreking is te vinden in de jaarplanner.
- Gedurende het schooljaar wordt aan de leerling twee/driemaal een rapport verstrekt waarop het voortschrijdend gemiddelde* staat vermeld per vak.
voortschrijdend gemiddelde betekent dat alle cijfers meetellen voor alle periodes/het gehele schooljaar.
- Cijfers worden uiterlijk 10 werkdagen na afname/inlevermoment met de leerlingen en ouders/verzorgers gedeeld via SOMtoday.
- De regels rondom bevordering, doubleren en op-afstromen in niveau staan beschreven in een apart protocol.

Gemist toetsmoment:

- Onder een gemist toetsmoment wordt het missen van een proefwerk of SO's, het niet inleveren van een opdracht en het niet maken van een toets verstaan.
- Het missen van een toets wordt schriftelijk (indien mogelijk vooraf) door ouders/verzorgers gemeld aan mentor en desbetreffende vakdocent.
- Mentor en vakdocent bepalen of de reden van afwezigheid legitiem is.
- Bij een legitieme afwezigheid wordt in overleg met mentor en vakdocenten besloten wanneer een toets wordt ingehaald.
- Zonder legitieme reden missen van een toets kan alleen worden ingehaald door het inzetten van een herkansing.
- Wanneer een leerling geen herkansing meer kan inzetten wordt de gemiste toets beoordeeld met een 1.
- Bij het missen van toetsen door langdurige afwezigheid, zoals ziekte, wordt in overleg tussen met mentor en CvB een individueel plan opgesteld.

Fraude:

- Onder fraude wordt het afkijken (van spiekbriefje of medeleerling) en het niet geheel zelf maken van een opdracht verstaan.
- Wanneer een leerling betraapt wordt op frauderen wordt hij uitgesloten van het toets-/inlevermoment.
- Bij een eerste vergrijp (huidige schooljaar) moet de leerling een herkansing in te zetten om de toets als nog te kunnen maken/inleveren.
- Bij een tweede vergrijp (in hetzelfde schooljaar) wordt de toets beoordeeld met een 1.
- In de bovenbouw geldt bij een volgend vergrijp hetzelfde als bij het tweede vergrijp.
- Bij een derde (vierde, vijfde etc.) vergrijp zal de betreffende leerling doorgesproken worden met de examenvoorzitter van het staatsexamen.

Herkansingen:

- Een bovenbouw leerling heeft het recht op 2 herkansingen per rapportperiode (6 of 4 per schooljaar).
- Een leerling is de 2 herkansingen na een periode kwijt, hij kan deze niet meenemen naar een volgende periode.
- Een herkansing kan worden ingezet wanneer een leerling een toets heeft gemist (zonder geldige reden), wanneer een leerling betraapt is op fraude, wanneer een leerling zijn resultaat wil verbeteren.
- Een voldoende mag worden herkanst
- Alle schriftelijke toetsen (proefwerken, SO's, verslagen) zijn herkansbaar
- Alle praktische opdrachten en presentaties zijn herkansbaar in overleg met de vakdocent. Wanneer een toets niet herkansbaar is dient dit voor het (eerste) toetsmoment kenbaar gemaakt te zijn.
- De leerling is zelf verantwoordelijk om bij de vakdocent aan te geven dat hij de toets wil herkansen. Dit gebeurt mondeling of schriftelijk binnen 1 week na bekendmaking van het behaalde cijfer.
- Bij herkansen telt het hoogste cijfer.
- Een 1 gehaald ivm fraude mag niet worden herkanst.
- Extra herkansingen kunnen schriftelijk door de leerling worden aangevraagd bij vakdocent. De vakdocent overlegt vervolgens met Ib-er (intern-begeleider).

De CvB kan in individuele gevallen afwijken van bovengenoemde regels en afspraken.

Vak: **Duits** (methode: TrabiTour)

3 TL

Periode	maand	toetsvorm	toetsstof	toetsduur minuten	weging	herkans- baar
1 sept t/m dec	sep	pw	kapitel 10 hfd+schrijf- en spreektoets	45 min	2x	ja
	okt	pw	kapitel 11 hfd+schrijf- en spreektoets	45 min	2x	ja
	nov	vt	spreekvaardigheid 1	15 min	1x	ja
	dec	vt	kapitel 12 hfd+schrijf- en spreektoets	45 min	2x	ja
2 jan t/m april	jan	pw	kapitel 13 hfd+schrijf- en spreektoets	45 min	2x	ja
	feb	vt	kijk/luistertoets 1	45 min	1x	ja
	mrt	pw	kapitel 14 hfd+schrijf- en spreektoets	45 min	2x	ja
	apr	v	leesvaardigheid 1 boekverslag	45 min	1x	ja
	apr	pw	kapitel 15 hfd+schrijf- en spreektoets	45 min	2x	ja
3 april t/m juli	mei	pw	kapitel 16 hfd+schrijf- en spreektoets	45 min	2x	ja
	mei	vt	spreekvaardigheid 2	15 min	1x	ja
	jun	pw	kapitel 17 hfd+schrijf- en spreektoets	45 min	2x	ja
	jun	v	leesvaardigheid 2 boekverslag	45 min	1x	ja
	jul	pw	kapitel 18	45 min	2x	ja

4tl

periode	maand	toetsvorm	toetsstof	toetsduur minuten	weging	herkans- baar
1 sept t/m dec	sep	pw	kapitel 19 hfd+ spreek- en schrijftoets	45 min	2x	ja
	okt	vt	spreekvaardigheid 3	15 min	1x	ja
	okt	pw	kapitel 20 hfd, spreek- en schrijftoets	45 min	2x	ja
	nov	v	leesvaardigheid 3 boekverslag Kapitel 21 hfd+schrijftoets	45 min	1x	ja
	dec	pw	kapitel 22	45 min	2x	ja
2 jan t/m april	jan	vt	kijk/luisteroets 2 (film)	n.v.t.	1x	ja
	feb	pw	kapitel 23	45 min	2x	ja
	april	pw	kapitel 24	45 min	2x	ja

Vak: **Wiskunde** (methode moderne wiskunde)

3 TL

Periode	maand	Toetsvorm	Toetsstof	Toetsduur minuten	Weging	Herkans- baar
1 sept t/m dec	sep	pw	H1 Formules en Grafieken	90 min	2x	ja
	okt	pw	H2 Plaats en afstand	90 min	2x	ja
	nov	pw	H3 Statistiek	90 min	2x	ja
	dec	pw	H4 Rekenen met formules	90 min	2x	ja
2 jan t/m april	jan	pw	H5 Gelijkvormigheid	90 min	2x	ja
	feb	pw	H6 Werken met aantallen	90 min	2x	ja
	mrt	pw	H7 Vergelijkingen oplossen	90 min	2x	ja
	apr	pw	H8 Hellingen en Tangens	90 min	2x	ja
3 april t/m juli	mei	pw	H9 Meten en redeneren	90 min	2x	ja
	jun	pw	H11 Oppervlakte en inhoud	90 min	2x	ja
	jul	pw	H12 Grafieken	90 min	2x	ja

4TL

Periode	maand	Toetsvorm	Toetsstof	Toetsduur minuten	Weging	Herkans- baar
1 sept t/m dec	sep	pw	H2 Verbanden	50 min	2x	ja
	okt	pw	H3 Drie Dimensies, Afstanden en Hoeken	50 min	2x	ja
	nov	pw	H4 Grafieken en Vergelijkingen	50 min	2x	ja
	nov	pw	H1 Statistiek en Kans	50 min	2x	ja
	dec	pw	H5 Rekenen, Meten en Schatten	50 min	2x	ja
2 jan t/m april	jan	pw	H6 Vlakke Figuren	50 min	2x	ja
	feb	pw	H7 Verbanden	50 min	2x	ja
	mrt	pw	H8 Ruimtemeetkunde	50 min	2x	ja

Vak: **Engels** (methode New Interface)

3TL

Periode	maand	Toetsvorm	Toetsstof	Toetsduur minuten	Weging	Herkans- baar
1 sept t/m dec	Sep	pw1	Unit 1	45	2x	ja
	Okt	pw2	Unit 2	45	2x	ja
	Nov	pw3	Unit 3	45	2x	ja
	Okt	vt	Lezen	45	1x	ja
	Okt	vt	Schrijven	45	1x	ja
	Dec	vt	Spreken	30	1x	ja
	Okt	v	Boekverslag	nvt	1x	nee
2 jan t/m april	Feb	pw4	Unit 4	45	2x	ja
	Apr	pw5	Unit 5	45	2x	ja
	Mei	pw6	Unit 6	45	2x	ja
	Jun	vt	Spreken	30	1x	ja
	Jun	vt	Lezen	45	1x	ja
	Jun	vt	Schrijven	45	1x	ja
	Mrt	v	Boekverslag	nvt	1x	nee

Vak: **Engels 4TL** (methode New Interface)

4TL

Periode	maand	Toetsvorm	Toetsstof	Toetsduur minuten	Weging	Herkans- baar
1 sept t/m dec	Sep	pw1	Unit 1	45	2x	ja
	Okt	pw2	Unit 2	45	2x	ja
	Nov	pw3	Unit 3	45	2x	ja
	Okt	vt	Lezen	45	1x	ja
	Okt	vt	Schrijven	45	1x	ja
	Dec	v	Boekverslag	nvt	1x	nee
2 jan t/m april	Jan	pw4	Unit 4	45	2x	ja
	Feb	pw5	Unit 5	45	2x	ja
	Maa	pw6	Unit 6	45	2x	ja
	Apr	vt	Spreken	30	1x	ja
	Apr	vt	Lezen	45	1x	ja
	Apr	vt	Schrijven	45	1x	ja
	Mei	v	Boekverslag	nvt	1x	nee
	AprMei	V	Examen benodigdheden.			

Vak: **Geschiedenis** (methode: geschiedeniswerkplaats)

3 TL

Periode	maand	Toetsvorm	Toetsstof	Toetsduur minuten	Weging	Herkans- baar
1 sep t/m dec	sep	pw	H1 de industriële samenleving (pag 8 t/m 30)	45 min	2x	ja
	okt	pw	H2 Sociale zekerheid en verzorgingsstaat (pag 32 t/m 54)	45 min	2x	ja
	dec	pw	H3 Nederland en Indonesie (pag 56 t/m 78)	45 min	2x	ja
2 jan t/m april	feb	pw	H4 De tweede wereldoorlog (pag 80 t/m 98)	45 min	2x	ja
	apr	po	Nader te bepalen	nvt	2x	nee
	apr	pw	H5 De koude oorlog (pag 100 t/m 122)	45 min	2x	ja
3 mei t/m juli	mei	pw	H6 Cultuur en mentaliteit Pag 124 t/m 146	45 min	2x	ja
	jul	po	Nader te bepalen	nvt	2x	nee
	jul	pw	H7 Het midden oosten (pag 148 t/m 166)	45 min	2x	ja

4TL

Periode	maand	Toetsvorm	Toetsstof	Toetsduur minuten	Weging	Herkans- baar
1 sept t/m dec	sep	pw	H1 Nederland van 1848 tot 1914 (pagina 8 t/m 34)	45 min	2x	ja
	nov	pw	H2 Europa in de jaren 1914-1939 (pag 38 t/m 64)	45 min	2x	ja
	dec	pw	H3 Nederland in de jaren 1914-1939 (pag 68 t/m 82)	45 min	2x	ja
2 feb t/m april	feb	pw	H4 de tweede wereld oorlog (pag 86 t/m 112)	45 min	2x	ja
	mrt	pw	H5 de wereld na 1945 (pag 116 t/m 136)	45 min	2x	ja
	apr	pw	H6 Nederland na 1945 (pag 140 t/m 166)	45 min	2x	ja

Vak: **Nederlands** (methode: Nieuw Nederlands)

3 TL

Periode	maand	Toetsvorm	Toetsstof	Toetsduur minuten	Weging	Herkans- baar
1 sept t/m dec	sep	vt	Schrijven deeltoets H1	45 min	1x	ja
	okt	pw	H 1	45 min	2x	ja
	nov	vt	H2 schrijven deeltoets	45 min	1x	Ja
		Pw	H2 Deeltoets lezen H1 en 2	45 min	2x	Ja
	vt	vt	45 min	1x	nee	
	Dec	Vt	Schrijven deeltoets H3 Boekverslag 1	45 min	1x	Ja
2 jan t/m april	jan	pw	H 3	45 min	2x	ja
	Feb	vt	H4 schrijven deeltoets	45 min	1x	Ja
		pw v	H4 Boekverslag 2	nvt	2x	nee
	Mrt	vt	H5 schrijven deeltoets	45 min	1x	ja
3 april t/m juli	apr	Pw	H5	45 min	2x	Ja
		Vt	H6 schrijven deeltoets Boekverslag 3	45 min	1x	ja
	mei	pw	Toets h6	45 min	2x	ja
Juni/juli	v	Boekverslag 4	nvt			

4TL

Periode	maand	Toetsvorm	Toetsstof	Toetsduur minuten	Weging	Herkans- baar
1 sept t/m dec	sep	vt	Sollicitatie brief schrijven	nvt	1x	nee
	sep	pw	Hoofdstuk 1 Nieuws Pagina 12 t/m 36	45 min	2x	ja
	okt	vt	Artikel schrijven	nvt	1x	nee
	nov	pw	Hoofdstuk2 Kennis Pagina 40 t/m 64	45 min	2x	ja
2 jan t/m april	jan	vt	Betoog schrijven	nvt	1x	nee
	feb	pw	Hoofdstuk 3 Ideeën Pagina 68 t/m 92	45 min	2x	ja
	feb	vt	Zakelijke brief of email	nvt	1x	nee
	mrt	pw	Hoofdstuk 4 Kansen Pagina 96 t/m 120	45 min	2x	ja

Vak: **Aardrijkskunde** (methode: Buitenland)

3 TL

Periode	maand	Toetsvorm	Toetsstof	Toetsduur minuten	Weging	Herkans- baar
1 sept t/m dec	sep	so	Start Pagina 6 t/m 12	30 min	1x	ja
	okt	pw	Start & Nederland Pagina 6 t/m 20	45 min	2x	ja
	nov	so	Begrippen H1 Pagina 38	30 min	1x	ja
	dec	pw	VS en Nigeria Pagina 22 t/m 38	45 min	2x	ja
2 jan t/m april	jan	so	Start H2 Pagina 40 t/m 46	30 min	1x	ja
	feb	pw	Start H2 en Nederland en Frankrijk Pagina 40 t/m 56	45 min	2x	ja
	mrt	so	Begrippen H2 Pagina 72	30 min	1x	ja
	apr	pw	Brazilië Pagina 58 t/m 72	45 min	2x	ja
3 april t/m juli	apr	so	Start H3 Pagina 74 t/m 80	30 min	1x	ja
	mei	pw	Start H3 en Nederland en België	45 min	2x	ja
	mei	so	Begrippen H3 Pagina 106	30 min	1x	ja
	jul	pw	Rusland Pagina 92 t/m 106	45 min	2x	ja

4TL

Periode	maand	Toetsvorm	Toetsstof	Toetsduur minuten	Weging	Herkans- baar
1 sept t/m dec	sep	pw	H1 Nederland van 1848 tot 1914 (pagina 8 t/m 34)	45 min	2x	ja
	Nov	pw	H2 Europa in de jaren 1914-1939 (pag 38 t/m 64)	45 min	2x	ja
	dec	pw	H3 Nederland in de jaren 1914-1939 (pag 68 t/m 82)	45 min	2x	ja
2 jan t/m april	Feb	pw	H4 de tweede wereld oorlog (pag 86 t/m 112)	45 min	2x	ja
	mrt	pw	H5 de wereld na 1945 (pag 116 t/m 136)	45 min	2x	ja
	apr	pw	H6 Nederland na 1945 (pag 140 t/m 166)	45 min	2x	ja

Vak: **Economie** (methode: pincode)

3 TL

Periode	maand	Toetsvorm	Toetsstof	Toetsduur minuten	Weging	Herkans- baar
1 sept t/m dec	sep	so	Begrippen H1 Consumptie, Natuur en milieu (K4A/B/K8)	45 min	1x	ja
	okt	so	Begrippen H2 Consumptie, Natuur en milieu (K4A/B/K8)	45 min	1x	ja
	okt	po	Alle examenonderdelen K3/V2,3 Actualiteitendossier, een artikel van een toegewezen hoofdstuk. Prinsjesdag	Nvt	2x	nee
	nov	so	Begrippen H3 Consumptie, Natuur en milieu (K4A/B/K8)	45 min	1x	ja
	dec	pw	H1/H2/H3 Consumptie en consumentenorganisati es. Natuur en milieu (K4A/B a,5/K8)	90 min	2x	ja
2 jan t/m april	feb	so	Begrippen H4 Arbeid en productieK4/K5	45 min	1x	ja
	feb	po	H4 Verzekeringsadvies K4A/B/V3	Nvt	2x	nee
	mrt	so	Begrippen H5 Arbeid en productieK4/K5	45 min	1x	ja

	apr	so	Begrippen H6 Arbeid en productieK4/K5	45 min	1x	ja
	apr	pw	H4/H5/H6 Arbeid en productieK4/K5	90 min	2x	ja
3 april t/m juli	mei	so	H7 Internationale ontwikkelingen K3/K6/K7	45 min	1x	ja
	juni	so	H8 Internationale ontwikkelingen K3/K6/K7	45 min	1x	ja
	jul	pw	H7/H8 Internationale ontwikkelingen K3/K6/K7	90 min	2x	ja
	jul	po	Mondeling en schriftelijk K8 V2,3 <i>Actualiteitendossier Circulaire economie.</i> Een presentatie van een artikel in de klas	Nvt	2x	nee

4TL

Periode	maand	Toetsvorm	Toetsstof	Toetsduur minuten	Weging	Herkans- baar
1 sept t/m dec	sep	so	H1 Inkomen en welvaart	45 min	1x	ja
	okt	so	H2 Geld genoeg?	45 min	1x	ja
	nov	So	H3 Ben jij ondernemer?	45 min	1x	ja
	nov	So	H4 werk aan de winkel	45 min	1x	ja
	dec	pw	H1,2,3, 4 Proefwerk	90 min	2x	ja
2 jan t/m april	feb	so	H5 Hoe werkt de overheid?	45 min	1x	ja
	mrt	so	H6 Iedereen betaalt belasting	45 min	1x	ja
	apr	pw	H7/H8 Nederland en het buitenland Ontwikkelingslanden	90 min	2x	ja
	apr	Vt	Mondeling: V2 Een presentatie actualiteitendossier leerjaar 3 en 4	60 min	1x	nee

Vak: **Maatschappijleer** (Methode: MSL1)

3 TL

Periode	maand	Toetsvorm	Toetsstof	Toetsduur minuten	Weging	Herkans- baar
1 sept t/m dec	sep	pw	Wat is maatschappijleer?: - maatschappelijk probleem - alcoholgebruik - feiten en meningen - argumenten	45 min	2x	ja
	oktober	pw	Jongeren - Aangeleerd of aangeboren - Imitatie - Normen en waarden - Fatsoensnorm - Culturen en subculturen - Dominante cultuur - Tolerantie en begrip	45 min	2x	ja
	dec	pw	Politiek - Ambtenaren - politiek - Overheid - Macht - Dictatuur - Democratie - Politieke partijen - Links/rechts - 2 ^e Kamer - Ministers - Prinsjesdag - Europese Unie	45 minuten	2x	ja
2 jan t/m april	jan	pw	Pluriforme samenleving - Allochtoon - Autochtoon - Asielzoeker - Verblijfsvergunning - Integratie - Discriminatie - Geloven - Culturen - Religie - Kolonie - Gastarbeider	45 min	2x	ja
	mrt	pw	Nederland en de wereld Globalisering - Bindingen - Emigratie	45 min	2x	ja

			<ul style="list-style-type: none"> - Immigratie - Wereldwijde problemen - Mensenrechten - Dictatuur - Democratie - Verenigde Naties - Europese Unie - Europese samenwerking 			
	apr	pw	<p>Media</p> <ul style="list-style-type: none"> - Communicatie - Massamedia - Sociale media - Reclame - Televisie <ul style="list-style-type: none"> - Commerciële zenders - Publieke omroep - Nieuwsgaring - Betrouwbaar - Cliffhanger - Zender - Ontvanger 	45 min	2x	Ja
3 april t/m juli	mei	pw	<p>Werk</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opleiding - UWV - Zwartwerken - Beroepsbevolking - Vacature <ul style="list-style-type: none"> - Arbeidsovereenkomst - Carrière - Overheid - Maatschappelijke ladder - Sociale wetgeving - AOW 	45 min	2x	ja
	jun	pw	<p>Criminaliteit</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asociaal - Verdachte - Rechter <ul style="list-style-type: none"> - Officier van justitie - Strafbblad - Misdrijf - Proces-verbaal - Bevoegdheden - Drugs 	45 min	2x	Ja
	jul	pw	<p>Relaties</p> <p>De mens als sociaal wezen, In voor- en tegenspoed, Als de relatie stukloopt Alleen of samen</p>	45 minuten	1	

Niet-beoordelingsvakken

Onderstaande vakgebieden worden niet getoetst door middel van een school- of centraal examen. De vakgebieden bestaan uit een aantal opdrachten die door de leerling uitgevoerd moeten worden. Deze vakgebieden maken deel uit van de verplichte lesstof. Deelname aan lessen en maken van opdrachten is hierdoor een vereiste in leerjaar 3 en 4.

PTA LOB 3TL & 4TL

LOB (Keuze- en Loopbaanoriëntatie)

LOB wordt niet afgenomen met een centraal examen. Het vak bestaat uit een aantal opdrachten die door de leerling uitgevoerd moeten worden.

LOB heeft als doel dat je je oriënteert op de wereld van arbeid en beroep en dat je in staat bent een keuze te maken voor een vervolgopleiding. Dat doe je op basis van zogenaamde loopbaancompetenties. Deze competenties ontwikkel je tijdens LOB. Tijdens loopbaanreflectiegesprekken praat je met je mentor over je voortgang, over wat je gedaan hebt in het kader van LOB en welke stappen je (nog) gaat zetten.

Aan het einde van het vierde leerjaar moet je een LOB-dossier hebben. In het LOB-dossier laat je zien wat je allemaal gedaan hebt en wat je ontdekt hebt over jezelf.

Loopbaanoriëntatie heeft tot doel dat je je oriënteert op de wereld van arbeid en beroep, waardoor je in staat bent een keuze te maken voor een vervolgopleiding. Dat doe je op basis van de zogenaamde loopbaancompetenties:

1. **Kwaliteitenreflectie:** wat kan ik het best en hoe weet ik dat?
2. **Motievenreflectie:** waar ga en sta ik voor en waarom dan?
3. **Werkexploratie:** waar ben ik het meest op mijn plek en waarom daar?
4. **Loopbaansturing:** hoe bereik ik mijn doel en waarom zo?
5. **Netwerken:** wie kan mij helpen mijn doel te bereiken en waarom die mensen?

Deze loopbaancompetenties ontwikkel je tijdens LOB en tijdens zogenaamde loopbaanreflectiegesprekken praat je met je LOB-mentor over je voortgang, over wat je gedaan hebt in het kader van LOB en welke stappen je gaat zetten. Het kernproces bij loopbaanleren is dat je ervaringen opdoet, daarop reflecteert en zo weer en stap verder kan zetten. De leerling maakt zijn eigen loopbaanontwikkeling inzichtelijk voor zichzelf en voor anderen door middel van een "Loopbaandossier".

Dit maakt de leerling zelf door verslaglegging in een digitale portfolio:

In het dossier maakt de leerling per activiteit een verslag. In dat verslag staat minimaal aangegeven:

- Doel van de activiteit
- Hoe de activiteit is uitgevoerd
- Wat is het resultaat van de activiteit
- Welke conclusie(s) worden getrokken
- Wat is een geplande vervolgactiviteit(en)

Beoordeling van het loopbaandossier:

2 keer per jaar wordt gedurende een mentorgesprek over voortgang van het loopbaandossier gesproken. Voldoet de leerling niet aan de gestelde eisen in het PTA dan kan deze geen diploma ontvangen, totdat het loopbaandossier is afgerond.

3 TL

Periode	Maand	Toetsvorm	Toetsstof / loopbaancompetenties
1 sept t/m dec	Sep	Portfolio verslag	Ouderavond LOB 4
		Portfolio verslag	Eigen kwaliteiten en valkuilen benoemen Welke vakken ben je goed in? Welke beroepen passen bij mijn profiel? Bij welke MBO opleiding passen mijn profiel en kwaliteiten? 1,2,3
	Dec	Portfolio verslag	Gesprek mentor tbv opleidingenmarkt/open dagen 1,2,4,5
2 jan t/m april	Feb	Portfolio bezoek verslag	Opleidingenmarkt Sint Janslyceum of vervangende activiteit (bezoek aan open dag/avond MBO-opleiding 1,2,3,4,5
	Mrt	Portfolio bezoek verslag	Beroepenstage 2 dagen 1,2,3,4,5
3 april t/m juli		Portfolio verslag	Onderbouwing gekozen profiel 1,2,3,4
		Portfolio verslag	Gesprek mentor 1,2,4

4TL

Periode	Maand	Toetsvorm	Toetsstof
1 sept t/m dec	Sep	Portfolio bezoek verslag	Ouderavond KW1C 1,2,3,4,5
	Nov	Portfolio bezoek verslag	Leerling neemt deel aan profielwersonderzoek 1,2,3,4,5
	Nov	Portfolio bezoek verslag	Bezoek tenminste 1 opendagen + inschrijving MBO 1,2,3,4,5,
2 jan t/m april	Jan	Portfolio bezoek verslag	Bezoek tenminste 1 opendag 1,2,3,4,5
	Feb	Portfolio verslag	Informatie zoeken over de overstap naar de HAVO Voor- en nadelen geven van een overstap naar de HAVO Uitleggen of de HAVO wat voor jou is. 1,2,4

	Mrt	Portfolio verslag	Leerling onderbouwt zijn keuze voor zijn vervolgopleiding 1,2,3,4
	Apr	Portfolio verslag	Loopbaanreflectiegesprek met afronding portfolio 1,2,4

Studievaardigheden (Stuva) / examenvorbereiding	
Breingeheimen Leerjaar 3 en 4	
Stuva heeft als doel dat je vaardigheden leert op het gebied van samenvatten, woordjes leren en mindmappen maar ook het plannen, organiseren en structureren van het schoolwerk. Naast het aanleren van studievaardigheden is het ook van belang te weten welke manier van leren bij je past. Bij iedere leerstijl passen verschillende studievaardigheden.	
Periode	Stofomschrijving
Lj 3 sept t/m dec	Thema 1 tot en met 4 Je brein: een wonder tussen je oren Leren, emoties, sociale media, plannen en meer 46 tips en trucs om beter te onthouden Creatief problemen oplossen.
Lj 3 Jan t/m juli	Thema 5 t/m 9 Logisch denken, argumenteren, discussiëren debatteren Gezond leven: je goed voelen en beter presteren Intelligentie en talenten ontwikkelen Doelen bereiken Terugkijken en vooruitblikken
Lj 4 sept t/m dec	Thema 1 t/m 5 Vliegen, zakken of met de hakken over de sloot Plannen voor het leren van je examens Tijd besparen Hoe leer je voor je examen? Hoe onthoud je het allemaal?
Lj 4 Jan / april	Thema 6 t/m 9 Examenstress, wat doe je eraan? In topvorm voor je examen Slagen voor je examen Een nieuwe studie kiezen

**Sociaal- Emotionele vaardigheden (Sova),
Breingeheimen Leerjaar 3 en 4**

Sova heeft als doel dat je vaardigheden leert op het gebied van sociale ontwikkeling en emotionele ontwikkeling. Bij 'sociale ontwikkeling' gaat het om rekening houden met je medemens, begrip hebben voor je medemens en vaardigheden ontwikkelen om goed om te gaan met de mensen om je heen.

Bij 'emotionele ontwikkeling' gaat het om goed omgaan met eigen gevoelens en die van anderen.

Periode	Stofomschrijving
Lj 3 sept t/m dec	Thema 5 Luister je wel? - Hoe je luistert - Wat zeg je dan?
Lj 3 jan t/m jul	Thema 6 Opkomen voor jezelf - Grenzen stellen: wat accepteer je wel en niet? - Pesten en wat je eraan kunt doen
Lj 4 sept t/m dec	Thema 7 Welke risico's neem jij wel of niet? - Neem jij het risico? - Nee zeggen als je niet wilt - Hoe gezond leef jij?
Lj 4 Jan t/m apr	Thema 8 Toekomstdromen - Een beroep kiezen - Jouw netwerk - Beslissen voor je toekomst - Wat heb je eraan gehad?